

Stockholm den 30 april 2021

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm
Sverige

MED E-POST: fi.remissvar@regeringskansliet.se
 simon.isaksson@regeringskansliet.se

Remissvar: Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77), Dnr: Fi2021/00300

1. Introduktion

Paf Consulting Abp (nedan ”**Paf**”) är ett bolag inom Paf-koncernen vars mål är att samla in medel till allmännyttiga ändamål genom att erbjuda trovärdiga och ansvarsfulla spel till allmänheten. Paf innehar licens från Spelinspektionen (“**Si**”) för kommersiellt onlinespel samt vadhållning på den svenska marknaden och erbjuder spel under domänen www.paf.se. Paf har även tillstånd från Si att bedriva bordsspel ombord på fartyg i internationell trafik. I Paf-koncernen ingår även dotterbolaget Paf Multibrand Ltd som under tillstånd från Si erbjuder spel på domänerna noaccountcasino.se, noaccountbet.se och prankcasino.se. Paf-koncernen är medlem i SPER, Spelbranschens Riksorganisation.

Paf vill inledningsvis tacka för möjligheten att inkomma med remissvar på utredningen Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77), nedan “**Utredningen**” eller “**Spelmarknadsutredningen**”.

2. Sammanfattning

Paf ställer sig i det stora hela positiv till att det gjorts en översyn av den omreglerade spelmarknaden i syfte att uppnå ett stärkt konsumentskydd. Paf stöder i synnerhet de förslag på utökade åtgärder som presenteras i syfte att stävja olicensierat spel vilket fortsättningsvis utgör ett reellt och oroande problem på den svenska spelmarknaden, inte minst för konsumentskyddet.

Paf vill understryka vikten av att de föreslagna ändringarna kommer på plats i skyndsam ordning i

syfte att uppnå ett ökat konsumentskydd och kontroll på den svenska spelmarknaden. Paf vill särskilt framhålla betydelsen av kanalisering till licensierade aktörer vilket utgör en absolut förutsättning för att ett högt konsumentskydd i praktiken skall kunna uppnås.

Paf vill i detta yttrande delge sina synpunkter vilka huvudsakligen sammanfattas enligt nedan.

- **Tillstånd för spelprogramvara - s.k. B2B-licens - bör införas** för de som levererar spelprogramvara till den svenska marknaden. Ett dylikt tillståndskrav torde vara ett effektivt verktyg för kanaliseringen och därmed skapa förutsättningar att uppnå ett högre konsumentskydd (punkt 3.2.1 nedan).
- **Spellagens tillämpningsområde** vad gäller spel som riktas mot Sverige bör klargöras och Spelinspektionens befogenheter på detta område bör tydliggöras i syfte att utestänga samtliga olicensierade aktörer som riktar spel mot Sverige (punkt 3.2.2 nedan).
- **Risiklassificering av spelprodukt bör inte införas**, istället förespråkas utökade krav på risiklassificering av spelare och en förtydligad omsorgsplikt. Följaktligen bör heller inte marknadsföring av spel särregleras baserat på spels s.k. riskkategori (punkt 3.3 och 3.4.1 nedan).
- **Krav på särskild måttfullhet vad avser marknadsföring av spel bör inte införas** (punkt 3.4.2 nedan).
- **Förslaget om begränsning av marknadsföring av vissa spelprodukter i särskilt påträngande medier bör omfatta även vadhållning** (punkt 3.4.3 nedan).
- **En nationell förlustgräns** bör införas och omfatta allt onlinespel på den svenska licensmarknaden (punkt 3.5 nedan).
- **Ökad flexibilitet i tekniska krav** bör övervägas för samtliga aktörer, inte enbart den ideella spelsektorn (punkt 3.8 nedan).
- **Spelprogramvaruutvecklare bör förbjudas att samarbeta med olicensierade spelleverantörer** från den 1 juli 2022 för att öka förutsättningarna för en bättre kanalisering (punkt 3.11 nedan).

3. Pafs synpunkter på de i Utredningen föreslagna ändringarna

3.1 Avsnitt 5 - Idrottens finansiering

Paf delar Utredningens bedömning att varken en reglerad marknadsavgift eller ett särskilt upphovsrättsliknande skydd bör införas såsom ersättning till idrottsrörelsen för att kunna använda idrott som spelobjekt. Paf bedömer att en dylik reglering skulle avsevärt försvåra administrationen och fördyra spelutbudet på svensk idrott vilket i förlängningen skulle riskera bidra till ett minskat spelutbud och intresse.

3.2 Avsnitt 7 - Åtgärder för att stänga ute olicensierat spel

3.2.1 *Tillstånd för spelprogramvara*

Paf tillstyrker Utredningens förslag att införa krav på tillstånd för den som tillverkar, tillhandahåller, installerar eller ändrar spelprogramvara för onlinespel, s.k. "B2B-licens". Paf

avstyrker dock förslaget till den del det avses omfatta företag som har spellicens i Sverige och som själv eller genom annat bolag i samma koncern t.ex. utvecklar spel uteslutande för egen räkning.

Paf noterar att banker och betaltjänstleverantörer, s.k. payment service providers ("PSP") inte omfattas av det föreslagna tillståndskravet. För att nå full effekt av en ökad kanalisering och därmed stärkt konsumentskydd anser Paf att även banker och betaltjänstleverantörer som levererar tjänster till den svenska spelmarknaden bör omfattas av motsvarande krav på tillstånd.

Paf uppfattar Utredningens förslag så att samtliga leverantörer av spelprogramvara kommer att behöva ansöka och beviljas licens för att kunna verka på den svenska spelmarknaden och leverera spel till licensierade aktörer. Det ömsesidiga kravet att licensierade leverantörer av spelprogramvara endast får samarbeta med licensierade speloperatörer i Sverige och vice versa torde vara en kraftfull åtgärd för att stävja förekomsten av olicensierat spel. Förslaget är mycket efterlängtat eftersom det förväntas bidra till en ökad kanalisering och därigenom ett stärkt konsumentskydd.

Av beskrivningen av vilka aktörer som omfattas av licenskravet inbegrips även de som använder en egen spelplattform eller utvecklar egna spel. Paf vill understryka att undantag från licenskravet bör göras eller i vart fall underlättade krav bör gälla för de spelföretag som redan innehar spellicens på den svenska marknaden och som själva eller inom koncernen tillverkar, tillhandahåller, installerar eller ändrar spelprogramvara *uteslutande för egen räkning*, d.v.s. utan att sälja vidare till någon tredje part i Sverige. Detta undantag är motiverat eftersom syftet med förslaget på B2B-licens är att utestänga olicensierat spel. Någon risk för olicensierat spel föreligger inte i de fall en licenshavare eller bolag i dess koncern endast för egen räkning utför någon av de åtgärder som tillståndskravet omfattar. Paf föreslår att tillståndskravet i dessa situationer kunde ersättas av ett notifieringskrav där sådan verksamhet enbart måste anmälas till Si. I de fall den typen av produkter eller tjänster skulle börja återförsäljas till tredje part för tillhandahållande av spel i Sverige skulle licenskravet förstås omgående aktualiseras.

Det saknas i Utredningen ett resonemang huruvida ett kommande tillståndskrav skulle påverka de tekniska krav som föreskrivs i spellagen (2018:1138) ("**Spellagen**") 16 kap. 3 § och LIFS 2018:8 "Lotteriinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tekniska krav samt ackreditering av organ för den som ska kontrollera, prova och certifiera spelverksamhet". Paf utgår från att spelleverantörerna i samband med en dylik B2B-licens kommer att själva bli ansvariga för certifieringen av spel, etc. - jämfört med idag då operatören är ansvarig för att så sker enligt Spellagen. Istället för att operatören samlar in och granskar leverantörens samtliga certifikat, vilket idag är en stor administrativ börda, bör det vara tillräckligt att säkerställa att leverantören har nödvändig B2B-licens. Detta bör lämpligen förtydligas.

Villkoren för B2B-licens bör utformas så tydligt som möjligt för att undvika frågetecken. Det är för Paf inte helt klart vad som i Utredningen avses med "spelprogramvara". Paf anser att en definition av begreppet bör införas i Spellagen. Paf anser vidare att kravet på tillstånd tydligare bör kopplas till själva tillhandahållandet av spelprogramvara på den svenska marknaden snarare än t.ex. tillverkning eftersom det annars kan vara svårt att avgöra i vilket skede som tillståndskravet verkligen aktualiseras.

Slutligen vill Paf understryka betydelsen att licensieringskraven för s.k. B2B-företag inte görs för komplexa. Det viktiga är att så många som möjligt ansluter sig och därmed bidrar till att begränsa den svarta spelmarknaden. Om licensieringsprocessen blir för betungande kan syftet med förslaget riskera att falla.

3.2.2 *Ökade krafttag mot olicensierat spel är nödvändigt*

Paf vill i sammanhanget lyfta problemet med Spellagens tillämpningsområde. I Spellagen 1 kap. 2 § föreskrivs att lagen tillämpas på spel som tillhandahålls i Sverige. Vidare anges att “onlinespel som inte riktas till den svenska marknaden ska inte anses tillhandahållna i Sverige”. Det senare har tyvärr skapat tolkningsutrymme till skillnad från spelutredningens ursprungliga förslag där det föreslogs att Spellagen skall omfatta spel som “tillhandahålls i Sverige, anordnas i Sverige eller annars i Sverige *möjliggör deltagande från personer som är bosatta eller stadigvarande vistas här*”.¹

Paf anser att det är av yttersta vikt att samtliga spelbolag som på något sätt riktar spel mot Sverige med svenska betalningslösningar, affiliatemarknadsföring, etc. - alldeles oavsett om spelsidan är på annat språk eller i utländsk valuta - skall träffas av den svenska regleringen och att Si ges tydlig befogenhet att ingripa och vidta åtgärder mot dessa. Tyvärr förekommer det fortsättningsvis ett stort antal aktörer som kringgår reglerna och undkommer ansvar genom att använda sig av engelskspråkiga spelsidor i euro-valuta samtidigt som de erbjuder utpräglat svenska betalningsmetoder såsom t.ex. bank-ID.

Paf anser det anmärkningsvärt att en så stor andel olicensierade aktörer i dagsläget kan verka på den svenska marknaden utan egentligt ingripande, detta är direkt skadligt för hela den reglerade marknaden och konsumentskyddet. Det mest graverande är de spelbolag baserade på Curacao som helt utan insyn eller kontroll, riktar spel till svenska konsumenterna genom att erbjuda svenska betalningslösningar. Även bolag baserade på Malta riktar spel till Sverige genom att erbjuda svenska betalningslösningar och spel av samma leverantörer som de licensierade alternativen trots avsaknad av svensk licens. Dessa aktörer “gömmar sig” bakom engelskspråkiga sidor med utländsk valuta men konsumenten kan blixtnabbt registrera sig och erbjuds betalningslösningar i svenska kronor. Det råder inget tvivel om att dessa sajter olovligen riktar sig mot Sverige och urholkar det svenska konsumentskyddet. Paf anser att ökade krafter bör riktas mot dessa bolag och det är viktigt att Si har ett tydligt mandat att ingripa.

Vid ett kommande B2B-licenskrav är det följaktligen av största vikt att de licensierade spelleverantörerna inte får samarbeta med spelföretag som på något sätt riktar spel mot den svenska marknaden utan licens. Det bör lämpligen också införas bestämmelser som uttryckligen hindrar att spelleverantörens närstående företag levererar spel till olicensierade företag som perifert riktar sig mot den svenska marknaden i syfte att kringgå regleringen.

3.2.3 *Främjandeförbud*

¹ SOU 2017:30 Del 1, sid 513.

Paf tillstyrker Utredningens förslag om ett återinförande av främjandeförbudet i Spellagen i syfte att Si skall ges tydliga befogenheter att agera och utdöma administrativa påföljder. Paf ställer sig positivt till att även spelprogramvaruföretag som samarbetar med en operatör som saknar tillstånd skulle omfattas av förbudet.

3.3 Avsnitt 8 - Riskklassificering av spel

Paf avstyrker förslaget om riskklassificering av spelformer.

Paf vill uttrycka sin oro med att kategorisera spel utifrån farlighetsgrad eftersom den tekniska utvecklingen går snabbt och olika spelformer kontinuerligt kompletteras med nya funktioner. Utredningen föreslår att Folkhälsomyndigheten tillsammans med Si skall utforma vägledning avseende vilka produktgrupper som är förenade med särskild risk. Paf bedömer att förslaget med riskklassificering inte är ändamålsenligt, dels med hänsyn till den snabba tekniska utvecklingen då en reglering snabbt riskerar bli obsolet, dels med hänsyn till att just produktgrupper såsom en spelkategori omfattar en mängd olika spel. Även om inget beslut avseende riskklassificering ännu har fattats uppfattar Paf att lagstiftaren ändå har börjat tillämpa detta redan. Exempelvis enligt förordningen (2020:495) om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 gäller den veckovisa insättningsgränsen och bonusbestämmelsen endast onlinkasino men inte vadhållning. Paf befarar att en dylik strikt reglering av onlinekasino verkar menligt på den för spelformen redan låga kanaliseringen och det finns en överhängande risk att konsumenterna istället söker sig till olicensierat spel som helt saknar kontroll.

Vadhållning är exempel på en sådan spelkategori som traditionellt sett har ansetts tämligen ofarlig eller förenad med en "medelhög riskpotential". Vadhållning på internet har dock de senaste åren utvecklats till en allt snabbare spelform vilket är associerat med en större risk för spelberoende. Till exempel har produkten live-betting ansetts särskilt problematiskt utifrån ett spelberoendeperspektiv eftersom det är ett snabbt spel med snabb återkoppling av resultat. Detta bekräftas även av riskbedömningen i verktyget Asterigs² där online-vadhållning inklusive live-betting hamnar i den högsta riskkategorin. Även i en forskningsrapport från 2018 framgår det att spelproblem inom vadhållning är vanligare än vad tidigare studier har visat.³

Istället för en riskklassificering av produktkategorier som omnämns i Utredningen förespråkar Paf en klassificering av spelare utifrån riskbeteende och en ökad tydlighet avseende omsorgsplikten. Paf kontaktar proaktivt kunder som anses vara i riskzonen för spelproblem. Vår mångåriga erfarenhet inom detta område visar att spelproblem finns inom alla olika spelformer och exempelvis online-vadhållning är högt representerade i statistiken. Av de spelare som är i den mest riskfyllda kategorin har 41 % helt eller delvis spelat på vadhållning. En uppdelning av spelformer utifrån vilket som är farligast kan bli missvisande och ge en falsk trygghet hos konsumenterna av att t.ex. vadhållning på trav eller sport inte skulle kunna leda till spelproblem.

² asterig.org

³ Lopez-Gonzalez, H., Estévez, A. & Griffiths, M.D. Internet-Based Structural Characteristics of Sports Betting and Problem Gambling Severity: Is There a Relationship?. *Int J Ment Health Addiction* 17, 1360–1373 (2019).
<https://link.springer.com/article/10.1007/s11469-018-9876-x>

Allt spel är förenat med risk och bör hanteras därefter för att skydda konsumenterna. Även i förarbetena till Spellagen konstateras att det är komplext att bedöma vilka spelformer som anses mer eller mindre riskabla bl.a. eftersom de riskfaktorer som finns i större eller mindre utsträckning kan ändras över tid och därmed göra en spelform mer riskabel ur ett problemspelsperspektiv.⁴ Således har man i Spellagen valt att inte göra någon särbehandling av spel utifrån risk. Paf anser att detta ställningstagande bör stå fast och att den i Utredningen föreslagna riskklassificeringen inte bör genomföras.

3.4. Avsnitt 9 - Ytterligare begränsningar för marknadsföring av spel och en effektivare tillsyn

3.4.1 Riskklassificering av spel och marknadsföring

Såsom ovan lyfts är Paf emot en riskklassificering av spel - således anser Paf inte heller att marknadsföring av spel bör särregleras utifrån spelets s.k. "farlighetsgrad". Paf avstyrker följaktligen Utredningens förslag att en riskklassificering av spel bör användas vid regleringen av marknadsföring av spel.

3.4.2 Krav på särskild måttfullhet

Paf tillstyrker Utredningens förslag att krav på särskild måttfullhet inte bör införas för marknadsföring av spel. Det finns inga studier som visar en tydlig koppling mellan spelreklam och spelproblem varför det skulle te sig oproportionerligt långtgående att införa ett särskilt måttfullhetskrav i bedömningen. Det är också angeläget att möjligheten att marknadsföra sig inte begränsas mer än nödvändigt för de licensierade aktörerna med tanke på kanaliseringen och för att undvika att konsumenterna lockas till olicensierade aktörer, vilka ofta helt saknar konsumentskydd.

3.4.3 Begränsning av omfattningen av marknadsföring av vissa spelprodukter i särskilt påträngande medier

I Utredningen föreslås att det i Spellagen bör införas en bestämmelse som förbjuder reklam för spel på värdeautomater, landbaserat kasinospel och kommersiellt onlinespel via tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar, beställradio och videodelningsplattformar mellan kl. 06.00–21.00.

Paf ställer sig positivt till förslaget under förutsättning att reklamförbudet omfattar även vadhållning och givet att de olicensierade aktörerna effektivt kan hållas utanför marknaden - i annat fall riskerar striktare regler för de licensierade aktörerna bidra till en ökad "svart marknad" med olicensierade aktörer, vilket inte är önskvärt. Införande av nya striktare regler för de licensierade aktörerna bör hela tiden noggrant övervägas utifrån ett helhetsperspektiv för att uppnå en sund och säker spelmarknad. Striktare åtgärder på licensmarknaden får inte införas på bekostnad av att de reglerade bolagen tappar mark medan de olicensierade gagnas av en sådan utveckling.

⁴ SOU 2017:30 Del 1, sid 301.

I enlighet med det resonemang som förts i punkt 3.3 ovan är Paf emot en riskklassificering av spel - således anser Paf inte heller att marknadsföring bör särregleras utifrån spelets s.k. "farlighetsgrad". Paf vill understryka att spelformen vadhållning och i synnerhet live-betting bör omfattas av reklamförbudet eftersom icke-obetydliga risker finns kopplade även till denna spelform såsom redogjorts för ovan. En särreglering över vilka spel som får marknadsföras vissa tider i vissa medier riskerar även leda till en otillbörlig konkurrenssituation mellan de aktörer som är mer fokuserade på kasino- respektive vadhållningsprodukt. Exempelvis kan bestämmelsen te sig ganska verkningslös om den exkluderar en viss spelform eftersom de flesta spelbolag idag erbjuder både vadhållning och kasinospel (kommersiellt onlinespel). Marknadsföring av vadhållning från ett spelbolag som även erbjuder kasinospel kan då enbart genom exponering av varumärke ofelbart föra tankarna till och locka konsumenten att delta i all form av spel, inklusive kasinospel, på den operatörens hemsida. En aktör som endast tillhandahåller onlinekasino har å andra sidan helt förlorat sin rätt att marknadsföra sig under de tider reklamförbudet gäller.

Paf ställer sig kritiskt till att lagstiftaren valt att undanta spelformen vadhållning i en bestämmelse som går ut på att skydda spelarna. För att uppnå det eftersträvade konsumentskyddet och för att motverka otillbörlig konkurrens mellan licenshavare anser Paf att även vadhållning bör omfattas av det föreslagna reklamförbudet.

3.5 Avsnitt 10 - Värdeautomater

Paf har ingen stark åsikt vad gäller införande av en permanent förlustgräns för just spelformen värdeautomater. Å ena sidan kan man argumentera för att alla spelformer bör hanteras lika, å andra sidan kan det te sig motiverat att produkter som de facto faller inom statens monopol kan vara föremål för striktare regler då dessa faktiskt har en utpräglad särställning på marknaden.

Principiellt anser Paf att en nationell gemensam förlustgräns bör införas för allt onlinespel på den svenska marknaden. Såsom Paf har lyft i flertalet tidigare remissvar utgör en förlustgräns som gäller gemensamt för samtliga spelbolag i licenssystemet ett så mycket effektivare verktyg för konsumentskyddet än dagens reglering genom insättningsgräns. Den insättningsgräns som idag gäller tillämpas specifikt på varje bolag och kunden kan med lätthet förflytta sig till nästa operatör så snart hen slagit i veckogränsen. En insättningsgräns säger dessutom inte något om hur mycket pengar en konsument kan förlora. Paf menar att nuvarande reglering med insättningsgräns har uppenbara brister från ett konsumentskyddshänseende och det ter sig anmärkningsvärt att lagstiftaren, trots vetskapen om denna brist, ändå väljer att lämna saken därhän.

Paf anser att en nationell gemensam förlustgräns för onlinespel som omfattar samtliga spel och samtliga spelbolag inom licenssystemet vore mycket mer kraftfullt för att uppnå det eftersträvade syftet att skydda spelarna (se Pafs tidigare remissvar Fi2020_04385 den 23 november 2020). En dylik förlustgräns för samtliga spelbolag skulle högst sannolikt också få till effekt att spelbolagen skulle minska sin marknadsföring i proportion med intjäning per kund vilket skulle bidra till en mer balanserad och måttfull marknadsföring.

En nödvändig förutsättning för att införa en dylik nationell förlustgräns är dock att det föreligger en hög kanaliseringsgrad och effektiva verktyg att stänga ute olicensierade aktörer på den svenska

spelmarknaden. Paf tillämpar en självpåtagen årlig förlustgräns för alla kunder och förhoppningen är att flertalet aktörer frivilligt ska följa efter, även om det dessvärre verkar krävas lagstiftning för att så skall ske.

3.6 Avsnitt 11 - Andra åtgärder för att minska skadeverkningar av spel

Paf delar Utredningens bedömning att Si fortsättningsvis bör arbeta med att skapa ökad tydlighet vad som krävs av licenshavarna vid tillämpning av omsorgsplikten. Det är av yttersta vikt att det nås en samsyn vilka krav som ställs på operatörerna utifrån omsorgsplikten för att undvika olika tolkningar och tillämpningar bland marknadsaktörer. Paf välkomnar att branschen hålls fortsatt involverad vid framtagandet av dylika riktlinjer och föreskrifter.

Paf delar den oro som uttrycks avseende möjligheten att ta snabbblån i samband med spel vilket är ytterst graverande. Paf anser att krafttag bör tas på detta område för att kunna upprätthålla ett starkt konsumentskydd.

3.7 Avsnitt 13 - Ökade möjligheter följa utvecklingen på spelmarknaden - uppgiftsskyldighet

Paf tillstyrker Utredningens förslag att licenshavare ska vara skyldiga att på begäran av spelmyndigheten lämna uppgifter om utvecklingen på spelmarknaden. För att tillgodose en smidig praktisk tillämpning vill Paf framhålla att begäran om dylika uppgifter bör ske i god tid och med tydlig begäran vad som efterfrågas förslagsvis i form av blanketter som Si utformat. Paf vill framhålla att en återkommande uppgiftsbegäran per kvartal kan riskera bli onödigt betungande för operatörerna, Paf anser att halvårsvis rapportering vore mer lämpligt.

3.8 Avsnitt 14 - Ökad flexibilitet i tekniska krav

Paf tillstyrker Utredningens förslag om att Si ska få meddela föreskrifter om undantag från det bedömningsförfarande som avses i Spellagen 16 kap. 3 § och föreskriva vilka andra bedömningsförfaranden som istället ska gälla - i syfte att bibehålla goda förutsättningar för finansiering av allmännyttan. Paf har stor förståelse för att de tekniska kraven kan anses oproportionerligt betungande och kostnadsdrivande för anordnare av spel för allmännyttiga ändamål.

Paf vill i sammanhanget understryka att även för övriga aktörer kan de tekniska kraven te sig oproportionerligt betungande och icke-ändamålsenliga. Särskilt bestämmelsen om att certifikaten skall förnyas var tolfte månad ter sig inte ändamålsenlig eftersom det som prövas i de flesta fall är identiskt med tidigare år. Arbetet med dessa certifieringar är oerhört kostnadsdrivande och tar mycket resurser av de licensierade spelföretagen under hela året eftersom certifikat går ut under olika tider och löpande måste omcertifieras på årsbasis. Vidare kan den verkliga nyttan med dessa regler ifrågasättas dels eftersom de görs oavsett om det har skett några förändringar eller inte, dels eftersom dokumentationen endast på Si:s begäran skickas in till myndigheten och ofta förblir denna omfattande övning enbart en pappersprodukt. Paf skulle förespråka att kravet på certifieringar istället bör knytas till licensansökningar och förekomsten av väsentliga förändringar

såsom det är reglerat på ett flertal europeiska marknader, bl.a. Spanien. Även om denna del inte omfattas av Utredningens uppdrag vill Paf specifikt lyfta denna problematik som vi uppfattar att delas av flertalet aktörer på marknaden. Kraven kunde med fördel utvärderas och justeras även utifrån denna aspekt i samband med att Si ser över föreskrifterna.

Syftet med att spelföretag ska uppfylla vissa tekniska krav för att beviljas licens är att säkerställa ett starkt konsumentskydd och en hög säkerhet i spelet. Spelare ska kunna utgå från att de spel som tillhandahålls är säkra och att de inte kan manipuleras.⁵ Paf är fullständigt enig vad gäller syftet med de tekniska kraven men anser att tidsintervallet för giltigheten av de olika certifikaten är oproportionerligt kort och att certifieringskraven istället bör knytas till just licensansökan/-förnyelse och situationer då verkliga förändringar föreligger.

3.9 Avsnitt 15 - Licensers giltighet vid prövning av förnyad licens

Paf tillstyrker förslaget att en licens ska fortsätta gälla under tiden som Si prövar en ansökan om förnyad licens. Det är också bra att det föreslås en tidsram inom vilken ansökningar senast skall inlämnas till myndigheten.

3.10 Avsnitt 16 - Anpassade regler om bonuserbudanden

Paf anser principiellt att Spellagen inte skall göra undantag och tillämpa olika regler mellan olika spelformer. Paf avser dock inte opponera sig mot att den ideella spelsektorn ges ökade förutsättningar att inbringa medel till allmännyttan. Detta är också förenligt med ett av de ursprungliga målen att allmännyttig verksamhet ska bibehålla möjligheterna till finansiering genom intäkter från spel.⁶

3.11 Avsnitt 18 - Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Paf anser att det är oerhört angeläget att kanaliseringen och därmed konsumentskyddet på den svenska spelmarknaden förbättras i skyndsam ordning. Således anser Paf att det s.k. B2B-licenskravet skall träda i kraft samtidigt som övriga föreslagna lagförändringar den 1 juli 2022. Det återges i Utredningen att tillhandahållare av spelprogramvara bör ges en rimlig tid att anpassa sig till den nya lagstiftningen. Å andra sidan torde de flesta spelleverantörer som idag redan verkar på den svenska marknaden kunna anpassa sig tämligen snabbt till tillståndskraven förutsatt att de inte görs för betungande. Dessa aktörer bör även avsluta sina affärsförhållanden med icke-licensierade spelföretag som riktar spel till Sverige, vilket torde kunna ske relativt snabbt med hänvisning till ny lagstiftning.

Om lagstiftaren anser att tidsramen för införande av B2B-licenser ändå blir för knapp menar Paf att det åtminstone bör införas en s.k. cooling-off period under vilken tid spelprogramvaruutvecklarna inte längre får ha någon affärsförbindelse med olicensierade operatörer som riktar spel mot den svenska marknaden och att detta inkluderas som ett villkor för

⁵ Prop. 2017/18:220 s. 172.

⁶ Prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:KrU1, rskr. 2018/19:94

att kunna ansöka om och beviljas dylik B2B-licens. Paf föreslår att en sådan cooling-off period lämpligen börjar gälla samtidigt som de övriga lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2022.

Paf kan inte nog understryka vikten av en hög kanalisering till licensierade spelföretag vilket utgör en grundförutsättning för konsumentskyddet samt hela den svenska spelregleringen och dess framtid. Det är således av yttersta vikt att de olicensierade aktörerna stängs ute och detta behöver hända snabbt.

För eventuella frågor eller dialog i ärendet vänligen kontakta undertecknad eller Pafs chefsjurist Sara Eriksson (legal@paf.com).

Med vänliga hälsningar,

PAF CONSULTING ABP

Christer Fahlstedt, vd